

FÖRFATTNINGSSAMLING

Riktlinjer för fullgörande av skolplikt

STYRANDE DOKUMENT

Dokumenttitel	Riktlinjer för fullgörande av skolplikt
Diarienummer	BUN25/38
Kategori av styrdokument	Normerande
Fastställd av	Barn- och ungdomsnämnden
Beslutsdatum	2025-01-29
Giltighetstid	2025-03-01 - tills vidare
Omfattar	Enheten för politisk beredning och samordning
Dokumentansvarig	Sakkunnig Barn- och ungdomsnämnden
Uppföljning	Vid behov

KATEGORIER AV STYRDOKUMENT

Organiserande	Förklarar, tydliggör och reglerar kommunens roll- och ansvarsfördelning samt vem som har rätt att fatta beslut.
Normerande	Beskriver kommunens förhållningssätt i en viss fråga eller ger direktiv för hur något ska utföras och syftar till att styra beteenden utifrån en gemensam värdegrund.
Aktiverande	Beskriver vad kommunen vill förändra eller uppnå inom specifika områden och syftar till att ge ett uppdrag att handla på ett visst sätt.
Reglerande	Anger villkoren för kommunal service och vilka krav kommunen ställer på de som lever, verkar och vistas i Nyköping.

INNEHÅLL

1	INLEDNING	1
2	BAKGRUND	1
3	FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE NÄRVAROARBETE	2
4	FÖRELÄGGANDE OCH VITE	3
5	ANSÖKAN OM LEDIGHET.....	4
6	REGLER OM UTLANDSVISTELSE OCH SKOLPLIKT	4
7	FULLGÖRA SKOLPLIKT PÅ ANNAT SÄTT	4
8	SKOLPLIKTENS UPPHÖRANDE	5
9	ÄNDRINGSHISTORIK.....	5

1 INLEDNING

Skolplikt och rätt till utbildning regleras i skollagen (2010:800). Enligt 7 kap. 2 § skollagen har alla barn som är bosatta i Sverige skolplikt.

Skolplikten inträder höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år. Om det finns särskilda skäl får barnet börja fullgöra sin skolplikt höstterminen det kalenderår barnet fyller sju år. Frågan om uppskjuten skolplikt prövas av hemkommunen efter begäran av barnets vårdnadshavare. (7 kap. 10§).

Skolplikten innefattar närvaroplikt i skolan men också en rätt till utbildning. Ansvaret för fullgörande av skolplikten är tredelad mellan vårdnadshavare, hemkommun och huvudman. Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn ansvarar för att barnet fullgör sin skolplikt. Hemkommunen ansvarar för att se till att alla skolpliktiga barn i kommunen får föreskriven utbildning. Hemkommunen kan vitesförelägga vårdnadshavare som inte fullgör sin del för att barnet ska fullgöra skolplikten. Se sid. 5–6.

Skolplikten upphör normalt vid utgången av vårterminen det nionde skolåret eller det tionde året om eleven går i specialsolan. Om eleven inte gått ut högsta årskursen när skolplikten annars skulle ha upphört kan hemkommunen pröva frågan om skolpliktens förlängning i de fall det är aktuellt. Det gäller oavsett om eleven går i kommunal eller fristående skola.

2 BAKGRUND

Skolplikt och rätt till utbildning regleras i skollagen (2010:800). Enligt 7 kap. 2 § skollagen har alla barn som är bosatta i Sverige skolplikt.

Skolplikt gäller dock inte:

- Barn som varaktigt vistas utomlands
- Barn vars förhållanden är sådana att det uppenbarligen inte kan begäras att barnet ska gå i skola

Skolplikt gäller heller inte barn som avses i 29 kap. 2 § skollagen, däribland asylsökande, papperslösa och personer som har tidsbegränsat uppehållstillstånd. Dessa barn har dock samma rätt till utbildning som skolpliktiga barn.

En elev som vistas i ett hem för vård eller boende och som är beläget i en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning har rätt att bli mottagen i en grundskola eller anpassad grundskola i den kommun där eleven vistas (10 kap. 25 § och 11 kap. 25 §).

Enligt 7 kap. 17 § skollagen ska en elev i förskoleklassen och grundskolan, delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Huvudmannen är ansvarig för att lämna uppgifter till hemkommunen i de fall en elev börjar eller slutar i skolan eller är frånvarande i betydande omfattning.

Om familjen flyttar utomlands permanent, och därmed inte längre är folkbokförd i landet, upphör skolplikten.

Skolplikten upphör även i de fall då barnet fortfarande är folkbokfört i landet men där hemkommunen bedömer att barnet varaktigt vistas utomlands. I Nyköpings kommun tillämpas bedömningen att varaktig vistelse vid en utlandsvistelse är tre månader eller längre. Hemkommunens ansvar för att skolplikten fullgörs upphör därmed och barnet mister sin skolplacering. Om familjen flyttar tillbaka har barnet samma rätt till utbildning som alla andra elever och Nyköpings kommun försöker så långt det är möjligt att tillgodose önskemål om skolplacering.

Vårdnadshavare, hemkommunen (i de flesta fall folkbokföringskommunen) och huvudmannen har alla ett ansvar för att skolplikten fullgörs.

3 FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE NÄRVAROARBETE

Nyköpings kommuns skolor ska utifrån en kommungemensam modell arbeta aktivt för att främja närvaro samt, förebygga, upptäcka, utreda och åtgärda frånvaro i ett tidigt skede för att förhindra att ströfrånvaro övergår till ett etablerat beteende. Detta gäller oavsett om frånvaron är giltig eller ogiltig.

Skolans rutiner för närvarokontroll och frånvarorapportering samt åtgärder vid skolfrånvaro ska vara kända av personal, elever och vårdnadshavare.

I kommunen finns ett närvaroteam som arbetar för ökad närvaro i förskolan och grundskolan. Närvaroteamet arbetar med långsiktiga strategier, utveckling av modeller och arbetssätt samt utbildning och fortbildning. De är metodstödare i skolornas dagliga arbete med att främja, förebygga, utreda samt åtgärda frånvaro. Tillsammans med skolorna arbetar Närvaroteamet också utredande och åtgärdande i direktkontakt med elever och vårdnadshavare i ärenden med omfattande problematisk frånvaro.

Samtliga grund- och anpassade grundskolor, både kommunala och fristående, är skyldiga att rapportera frånvaro. Vid upprepad eller längre frånvaro i de obligatoriska skolformerna ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Anmälan om att utredning påbörjats sker till huvudman samt hemkommun.

Om utredningen leder till en skolpliktsanmälan skickas den till huvudman och hemkommun. Ärendet tas sedan upp i utskottet för individärenden för uppföljning. Ärendet är aktivt hos Utskottet för individärenden fram tills att eleven har tillfredsställande närvaro eller att skolplikt har upphört, till exempel när eleven har slutat åk 9 eller bytt huvudman. Det åligger rektor att hålla utskottet uppdaterat hur arbetet med närvarofrämjande insatser fortgår. Informationen lämnas till ärendets handläggare hos Närvaroteamet senast tre veckor innan utskottet har sammanträde.

Om utredningen inte leder till en skolpliktsanmälan informeras huvudman samt hemkommun om detta.

De fristående verksamheterna anmäler uppstart av utredning, resultat av utredning samt skickar in skolpliktsanmälningar via kommunens E-tjänst. Gå in under rubriken E-tjänst. Långt ner i listan med förrubrikerna Utbildning Grundskola återfinns länkar till rätt E-tjänst.

Den kommunala verksamheten anmäler uppstart av utredning, resultat av utredning samt skickar in skolpliktsanmälningar via Prorenata.

Rektor ansvarar för att rutinerna följs på skolan samt att de genomförs effektivt och strukturerat. Rektors ansvar för en frånvarande elev kvarstår alltid så länge eleven är inskriven i skolan även då huvudman och eventuellt andra myndigheter är inkopplade. Om det finns misstanke att en elev far illa ska rektor alltid göra en anmälan till socialtjänsten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453).

För elev från annan kommun anmäls frånvaron till elevens hemkommun.

4 FÖRELÄGGANDE OCH VITE

Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolplikt och detta beror på att vårdnadshavare inte har gjort vad som denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter.

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart om inte annat beslutats (7 kap. 23 § skollagen). Barn- och ungdomsnämnden i Nyköping har i beslut den 6 september 2023, fastställt ett vitesbelopp om 1 procent av respektive vårdnadshavares årsinkomst (löpande) i de fall eleven inte kommer eller deltar i undervisningen och vårdnadshavare inte gör vad som ankommer på dem att göra för att så ska ske. Denna form av löpande vite ska tillämpas månatligen utifrån vad Barn- och ungdomsnämnden bedömer är lämpligt i respektive ärende.

Vidare har man även fastställt att ett vitesbelopp om 2,5 procent av respektive vårdnadshavares årsinkomst (engångsbelopp), ska tillämpas i de fall det handlar om ett ärende där elev olovligen vistas utomlands där varken ledighet eller ansökan om att få fullgöra skolplikten på annat sätt har beviljats.

Om tidigare utdömt vite inte resulterat i att eleven fullgör sin skolplikt kan beloppet höjas med 0,5 procent.

5 ANSÖKAN OM LEDIGHET

Enligt skollagen har eleven närvaroplikt samtliga skoldagar under läsåret, därför ska ledighet undvikas. Resor bör förläggas till de ordinarie loven. Vårdnadshavare är skyldiga att se till att barn/barnen går i skolan.

En elev får beviljas kortare ledighet för enskilda angelägenheter (7 kap. 18 § skollagen). Om det finns synnerliga skäl får längre ledighet beviljas. Det är rektor som beslutar om ledighet och får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut om

ledighet som avser längre tid än tio dagar. Ansökan om ledighet behöver lämnas in i god tid för att skolan ska ha möjlighet att hantera ansökan.

Ett beslut om ledighet ska grundas på en samlad bedömning av elevens situation. Omständigheter som normalt bör beaktas är:

- frånvarons längd
- elevens studiesituation
- möjligheterna att på olika sätt kompensera den förlorade undervisningen samt
- hur angelägen ledigheten är för eleven

6 REGLER OM UTLANDSVISTELSE OCH SKOLPLIKT

Av 7 kap.2–3 §§ skollagen (2010:800) framgår att barn som inte är folkbokförda i landet eller som varaktigt vistas utomlands inte omfattas av skolplikt. Det är hemkommunen som utifrån en anmälan från vårdnadshavare bedömer om vistelsen är att betrakta som varaktig i de fall där barnet eller familjen har kvar sin folkbokföringsadress. Enligt Barn- och ungdomsnämndens praxis avses varaktig vistelse minst tre månader. När skolplikten upphör på grund av varaktig eller permanent flytt utomlands upphör även rätten till utbildning samt en plikt att delta i densamma. Eleven blir således utskriven från sin hemskola.

När eleven kommer tillbaka till Sverige har eleven samma rätt till utbildning som alla andra elever. Vårdnadshavare ska då ansöka om skolplats på nytt med anledning av att det föreligger skolplikt. Det finns dock ingen garanti för att eleven placeras på den skola som eleven innan sin vistelse i utlandet var inskriven på.

7 FULLGÖRA SKOLPLIKT PÅ ANNAT SÄTT

För grundskolelever som bor i Sverige gäller skolplikt. I vissa undantagsfall kan eleven dock beviljas att få fullgöra skolplikten på annat sätt (24 kap.23 § skollagen). Ansökan görs av vårdnadshavare och skickas till Barn- och ungdomsnämnden minst tre månader innan för handläggning. Bestämmelsen ska tillämpas med stor restriktivitet. Beslut om detta fattas av Barn- och ungdomsnämndens delegat och gäller i maximalt 1 år och vid studier utomlands i minst tre månader. Förutsättningarna är att:

- den alternativa utbildningen/verksamheten framstår som ett fullgott alternativ till den utbildning som annars står barnet till buds
- behovet av insyn i verksamheten kan tillgodoses, samt
- synnerliga skäl finns

Det utgår inget bidrag för ersättning för förskola, grundskola eller gymnasium när skolplikten fullgörs på annat sätt än att eleven är inskriven på en skola i Sverige.

8 SKOLPLIKTENS UPPHÖRANDE

Skolplikten upphör att gälla vid utgången av vårterminen det nionde året (7 kap. 12 § skollagen) eller, om eleven går i specialskolan, det tionde året efter det att eleven börjat fullgöra skolplikten. För den elev som inte gått ut högsta årskursen när skolplikten annars skulle ha upphört enligt 12 §, upphör skolplikten ett år senare, dock senast det år när eleven fyller 18 år (7 kap. 13 § skollagen)

9 ÄNDRINGSHISTORIK

Rev	Författare	Beskrivning av förändring	Datum
	Inga-Lill Björklund	Nya riktlinjer framarbetats gällande skolpliktbevakning	2023-09-06
	Jessika Petersson	Viss komplettering och förtydligande	2025-01-29